

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci **žalobce: V. H.,** zastoupeného JUDr. Janem Gallivodou, advokátem se sídlem Nerudova 5, 301 27 Plzeň, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra** se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 30. 5. 2003, č. j. OAM-161/AŘ-2002, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 21. 1. 2004, č. j. 59 Az 679/2003-25,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 24. 5. 2001 zamítl žalovaný žalobcovu žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu); zároveň vyslovil, že žalobce nesplňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu a že se na něj nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Rozklad, jímž žalobce napadl toto rozhodnutí, pak ministr vnitra zamítl rozhodnutím ze dne 30. 5. 2003.

V žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra žalobce namítl, že rozhodnutí je nezákonné, neboť pouhý průjezd Polskem nelze považovat za příchod z bezpečné třetí země ve smyslu § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Při takovém výkladu by totiž tento důvod zamítnutí žádosti bylo možno užít prakticky u každého žadatele o azyl v České republice. Žalobce dále žalovanému vytkl, že dostatečně nezkoumal důvody udělení azylu podle § 13 a § 14 zákona

o azylu; navrhl proto, aby soud zrušil napadené rozhodnutí ministra vnitra a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Krajský soud v Plzni žalobu zamítl rozsudkem ze dne 21. 1. 2004; ztotožnil se přitom se žalovaným v posouzení důvodu, pro nějž žalovaný zamítl žalobcovu žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou. Ze správního spisu vyplynulo, že žalobce přišel na území České republiky z Polska, které lze v jeho případě považovat za bezpečnou třetí zemi; přes území Polska projížděl osobním automobilem a během cesty udělal několik zastávek, včetně zastavení na hranicích. Správní orgán na základě zjištěných skutečností zamítl žalobcovu žádost, aniž zkoumal, zda jsou u žalobce dány důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, a krajský soud mu dal po přezkoumání napadeného rozhodnutí v rámci žalobních bodů svým rozsudkem za pravdu. Správní orgán nepochybil tím, že žalobci neudělil azyl podle § 13 a § 14 zákona o azylu, a ani v řízení před ním neshledal soud žádné vady.

Proti zamítavému rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního – dále jen „s. ř. s.“]; poukázal i na vady správního řízení [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.] a vady řízení před soudem [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Správní orgán podle něj postupoval chybně, jestliže nezkoumal případnou existenci podmínek pro udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu a odbyl tuto otázku poukazem na zamítnutí žádosti podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu; porušil tak základní zásady správního řízení. Co se řízení před soudem týče, soud v něm nesprávně posoudil právní otázku: zabýval se totiž jen tím, zda je Polsko pro stěžovatele třetí bezpečnou zemí a zda jím stěžovatel jen projížděl či nikoli. Toto hodnocení je však na místě jen tehdy, žádá-li cizinec o azyl podle § 12 zákona o azylu, nikoli ve stěžovatelově případě. Stěžovatel totiž podal žádost o udělení azylu z humanitárních důvodů, jelikož má v České republice blízké osoby a děti. Není tedy vůbec podstatné, zda měl reálnou možnost požádat v Polsku o azyl, neboť tam se jeho blízcí nenacházeli a stěžovatel touto zemí skutečně jen projel ve smyslu § 2 odst. 2 písm. b) zákona o azylu, ve znění před novelou provedenou zákonem č. 2/2002 Sb. Polsko proto nelze v případě stěžovatele považovat za bezpečnou třetí zemi a skutečnost, že z něj stěžovatel přišel do České republiky, nemůže být důvodem pro zamítnutí návrhu na udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Soud konečně pochybil i tím, že se v úplnosti nevypořádal s žalobními námitkami; jeho rozhodnutí tak trpí nedostatkem důvodů.

Závěrem stěžovatel požádal o to, aby jeho kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek, neboť v důsledku napadeného rozhodnutí by mu byl znemožněn kontakt s jeho syny a byla by též ztížena úhrada jejich výživného. Soud však o této žádosti nerozhodoval: samotné podání kasační stížnosti ve věci azylu spojené s návrhem na přiznání odkladného účinku totiž stačí k tomu, aby bylo žadateli o azyl uděleno vízum za účelem strpění pobytu podle § 78b zákona o azylu.

Kasační stížnost není důvodná.

Námitka vytýkající správnímu orgánu to, že nezkoumal existenci podmínek pro udělení humanitárního azylu, neobstojí: správnímu orgánu totiž nepříslušelo hodnotit azylové důvody podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu, neboť stěžovatelovu žádost právem zamítl jako nedůvodnou, a jestliže jedním z výroků svého rozhodnutí vyslovil, že stěžovatel nesplňuje důvody udělení azylu podle § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu, pochybil. Pokud totiž v řízení o žádosti o udělení azylu vyplyne některá ze skutečností taxativně uvedených v § 16 odst. 1 zákona o azylu, pak správní orgán – za předpokladu, že běží lhůta stanovená v odstavci 2 téhož ustanovení – bez dalšího takovou žádost zamítne; konečným způsobem tak ve věci rozhodne, aniž zjišťuje existenci některého z důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona. Podmínkou pro rozhodování o udělení azylu z některého z důvodů předvídaných v ustanoveních § 13 a § 14

zákona je přitom nezjištění existence důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona a neudělení azylu podle tohoto ustanovení. Jinými slovy, žadatel o azyl se nemůže domáhat udělení humanitárního azylu, jestliže řízení o udělení azylu (zahrnující věcné posuzování azylových důvodů) vůbec neproběhlo proto, že žádost byla právem zamítnuta jako zjevně nedůvodná. Skutečnost, že žalovaný posuzoval azylové důvody podle § 13 a § 14 zákona o azylu při současném zamítání žádosti o udělení azylu podle § 16, nicméně neovlivnila zákonnost napadeného rozhodnutí žalovaného a krajský soud zamítl žalobu proti němu po právu.

Stěžovatel tedy marně vytýká žalovanému, že podrobněji nezkoumal podmínky pro udělení humanitárního azylu. Výrok o neudělení azylu z humanitárních důvodů je ve stěžovatelově věci nadbytečný, a to platí i o jeho odůvodnění. Je proto lhostejné, zda žalovaný tento svůj výrok odůvodnil obšírně či vůbec ne, neboť jej neměl vůbec vyslovit. Toto pochybení nezkrátilo stěžovatele na jeho právech, a nebylo tak důvodem pro zrušení správního rozhodnutí v řízení o rozkladu či v řízení před správním soudem; existence nadbytečného výroku však ani nerozmnožuje stěžovatelova práva v tom smyslu, že by se mohl domáhat podrobnějšího odůvodnění tohoto výroku.

Ani námitka nesprávného posouzení právní otázky soudem není důvodná. Stěžovatel nijak nezpochybňuje to, že v Polsku neměl reálnou možnost požádat o azyl: zdůrazňuje naopak, že tam požádat o azyl nechtěl. Hodlal totiž žít se svými blízkými v České republice; proto požádal o azyl právě zde, a to z humanitárních důvodů. Tyto stěžovatelovy úmysly však pro posouzení věci nejsou podstatné: krajskému soudu v dané věci příslušelo hodnotil jen to, zda byly řádně zjištěny okolnosti stěžovatelovy cesty přes Polsko a zda z nich správní orgán vyvodil správný závěr. V důvodech a v argumentaci, na nichž správní orgán založil svůj závěr, že stěžovatel přichází z bezpečné třetí země, neshledal krajský soud nic pomýleného a svým rozsudkem stvrdil správnost rozhodnutí žalovaného. S ohledem na výše řečené je sice zřejmé, že krajský soud přehlédl nesprávný postup žalovaného spočívající v nadbytečném rozhodování o neudělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu a sám se touto otázkou zabýval; stejně jako u žalovaného se zde však uplatní zásada „nadbytečné neškodí“. Skutečnost, že krajský soud přezkoumal i výroky podle § 13 a § 14 zákona o azylu, stěžovatele nijak nezkrátila na jeho právech (ovšem ani jeho práva nerozšířila), a neměla tedy vliv na zákonnost jeho rozhodnutí.

V souvislosti s tím nelze přisvědčit ani námitce vytýkající rozhodnutí krajského soudu nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů. Je třeba upozornit na to, že za nedostatek důvodů není možno považovat dílčí nedostatky odůvodnění, nýbrž absenci důvodů skutkových, tj. situaci, kdy není zřejmé, zda zjištěný skutkový stav vůbec umožňuje aplikaci příslušné právní normy, nebo kdy soudem užitá argumentace nedopadá na souhrn skutkových zjištění v dané věci; k takovýmto vadám řízení však nedošlo. Krajský soud měl při rozhodování k dispozici úplný spis žalovaného, který při shromažďování podkladů pro své rozhodnutí vycházel z řádně zjištěného skutkového stavu. Soud neměl důvod zjištění žalovaného jakkoliv zpochybňovat a správně se s ním ztotožnil v tom, že zjištěné skutečnosti neumožnily jiný postup než zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné. Soud se důkladně zabýval žalobní námitkou popírající oprávněnost užití ustanovení § 16 odst. 1 písm. e) ve stěžovatelově věci a s poukazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu doložil, proč nelze stěžovatelovu cestu přes Polsko chápat jako pouhý průjezd územím. Ve vztahu k námitkám směřujícím proti výroku o neudělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu měl krajský soud – jak již bylo uvedeno – vyslovit pochybení žalovaného a sám je neměl věcně přezkoumávat; tím, že tak neučinil, se však jeho rozhodnutí nestalo nepřezkoumatelným ani nebylo stiženo jinou vadou s vlivem na zákonnost.

Jelikož stěžovatel se žádnou ze svých kasačních námitek neuspěl a v řízení nevyšly najevo vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce (stěžovatel) nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 8. března 2005

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu